

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2010, Volume: 5, Number: 3, Article Number:D0020

FINE ARTS

Received: June 2009

Accepted: July 2010

Series : D

ISSN : 1308-7290

© 2010 www.newwsa.com

Gülşah Başaran Tanrıöver

Kayseri Fine Arts and Sports High School

aulvar@hotmail.com

Kayseri-Turkey

MÜZİKLE TEDAVİ YÖNTEMLERİ

ÖZET

Bu araştırmada öncelikle müziğin doğuşu, toplumlardaki etkileşimi ile bu bağlamda, toplumun yapısı ve müzik arasında olan ilişkide toplumun ruhsal yapısının önemliliği anlatılmıştır. Antik dönemde müziğin tedavide nasıl kullanıldığı medeniyetlerden birkaç örnek verilerek anlatılmıştır. Türklerde müzikle tedavi konusunda da, Orta Asya Türklerinde müzikle tedavi yöntemlerinden bahsedilmiş, Şamanların ve Baksı adlı hekimlerin tedavi yöntemleri anlatılmıştır. İslam medeniyetlerinde 'Farabi, İbn Sina' gibi önemli kişilerin müzikle tedavi konusunda görüşleri vurgulanmış, hangi makamların hangi rahatsızlıklara iyi geldiğine, Selçuklu ve Osmanlılarda aynı tedavi yöntemlerinin kullanıldığına ve tedavilerin hangi makamlarla yapıldığına yer verilmiştir. Ayrıca ülkemizde ve dünyada yapılan müzikle tedavi ile ilgili çalışmalar anlatılmıştır. Bu araştırmada müzikle tedavi yöntemleri, uygulanış biçimleri ve günümüzde uygulanan müzikle tedavi yöntemleri toplum sağlığı açısından ele alınmış, uygulanan müzikle tedavi yöntemlerinin etkileri nelerdir? Nasıl uygulanmıştır? Sorularına cevap aranmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Türk Müzik Tarihi, Batı Müziği Tarihi, Müzikle Tedavi, Makamlar

THE METHODS OF THERAPY WITH MUSIC

ABSTRACT

This study discusses firstly the emergence of the music, its interaction with societies and in this context, the importance of society's mental state in relation to society's structure and music. The study discusses how civilizations used the music in the treatment of illnesses by giving a few examples. As to the music therapy of Turks, the study informs about the music therapy methods of Central Asian Turks and therapy methods of Shamanists and doctors called Baksı. The opinions of important people such as Farabi, İbni Sina about the music therapy are emphasized in the research. It is also involved in the research that which mode is good for which illnesses, what modes are used in the therapies and that Seljuks and Ottomans use the same methods. In addition, the research includes the studies carried out in our country and in the world. This study deals with the methods of therapy with music, its application methods and music therapy methods put into practice today in terms of community health care. It searches for answers to some questions such as "What are the effects of music therapy's methods carried out?" and "How were they carried out?"

Keywords: Music, The History of Turkish Music, The History of Western Music, Therapy With Music, Modes

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Müzik, insanlık tarihi kadar eski geçmişe sahip olan ve hayatımızda önemli yer tutan bir olgudur. Varlığını hayatımızda hissettiren bu olgunun etkileri toplumun değişimi, gelişimi ve etkileşimi bakımından oldukça önemlidir. Müziğin insanı duygusal yönden geliştirmesi, onu daima iyiye, doğruya, güzele ve çalışmaya iten büyük bir güç haline getirmiştir.

İnsanda güzellik duygusu oluşturmakla birlikte, aynı zamanda insanı düşündürmesi de gereken müzik sanatının amacını tüm sanat dallarında olduğu gibi, öncelikle güzellik duygusunu oluşturmak, dolayısıyla, bu duygunun oluşmasını arzuladığı insan ruhuna uyarıcı bir etki yapabilmektir.

Müziğin doğuşuyla ilgili görüşlere baktığımızda, belli başlı üç kaynaktan geldiği söylenebilir. Doğadan, doğanın taklidinden, insanın yaşamakta olduğu toplumdaki ilişkilerden ve konuşulan dilden (Günay,2006:16). Müzikle ilgili pek çok tanım mevcuttur.

Dede efendiye göre; "Müzik insanlığın ahlakını arındıran kutsal bir bilimdir." "Bilindiği gibi müzik, insanların birbirleri ve doğa ile etkileşimlerinden doğan etkinliklerin dışa yansımalarıdır" (Şenocak, 2005:270).

Okyay' göre ise; "Müzik, insandaki yaratma, biçimlendirme ve anlatma güdülerinin tınıdan örülmüş bir üründür" (Uçan, 1994:12). Müzik sanatı ile bireylerin ve toplumların etkileşim içerisinde olmasının, o birey ve toplumların yaşantılarındaki duyguları ve düşüncelerinin ruhsal anlamda değişim ve gelişimlerine her zaman büyük katkısı olduğu söylenebilir. Yine, toplumlarda birçok ruhsal ve bedensel rahatsızlıklara etkisi olan sorunların iyileştirilmesi açısından müzikle tedavi yöntemlerinin uygulanmasının bir gereklilik olduğu düşünülebilir.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Müzik toplumun ruhsal yapısını olumlu yönde etkileyen bir sanat dalıdır. Bu nedenledir ki geçmişten günümüze kadar uygulanan müzikle tedavi yöntemleri çeşitli medeniyetlerde birçok hastalığın tedavisinde kullanılmış ve halen kullanılmaktadır.

Bu araştırmada amaç, müzik ile toplumun duygu dünyasındaki sorunların ve çeşitli bedensel hastalıkların tedavi edilmesinde, geçmişten günümüze hangi yöntemlerin, hangi inançlar doğrultusunda uygulandığının, ayrıca bu tedavi yöntemlerinin ne derece etkili ve önemli olduğunun araştırılmasıdır.

Çalışma, müzikle tedavi yöntemlerinin varlığının vurgulanması, toplumun ruh ve beden sağlığının iyileştirilmesine ve olumlu yönde geliştirilmesine katkı sağlaması bakımından önemlilik teşkil etmektedir. Yine bu çalışmada müzikle tedavi yöntemlerine üzerine ilgi çekmek ve kullanımlarının yaygınlaştırılmasına katkı sağlamak hedeflenmiştir.

Müzikle tedavi yöntemlerinin araştırılmasına evrensel tıp biliminde, bir tedavi yöntemi olarak müzikle tedavinin daha çok kullanılması ve bu tedavi yöntemlerinin gündeme getirilmesi bakımından ihtiyaç duyulmuştur.

3. YÖNTEM (METHOD)

Bu araştırma tarama modeli benimsenerek gerçekleştirilmiştir. Betimsel bir çalışma niteliğindedir. İlk aşamada çeşitli kaynaklardan müzik, toplum ve müzik konuları taranmış, daha sonra müziğin toplumun ruh ve beden sağlığı açısından önemliliği ve geçmişte çeşitli medeniyetlerde yapılan, günümüzde de yapılmakta olan müzikle tedavi yöntemleri incelenerek elde edilen bulgular yazılmıştır.

4. BULGULAR VE YORUM (RESULTS AND COMMENT)

Müzik, toplumun duygu dünyası açısından bağımsız, özgür, insanlığı yeşerten, ölçülü ve dikkatli olmayı hatırlatan, sağlıklı düşünmeyi öğreten bir güç, yaratıcı düşünme, iletişim kurma, araştırma ve sorgulama, problem çözme gibi becerileri kazandıran bir canlıdır.

Toplum davranışları açısından, belli toplumsal çevreler içerisinde yaşayan insanların dış çevreden aldıkları etkileşimlerle içsel dinamiklerin sağladığı yardımlar sonucunda, zengin içsel yaşantılar geçirdiklerini gözlem yaparak anlamak mümkündür. Örneğin; bir konser salonunda yapılan konserde kişi müzik dinlerken, hızla içsel yaşantılar geçirebilir. Daha önce herhangi bir mekânda veya zamanda dinlediği müziği tekrar dinlediğinde ise o zamana ait yaşadığı duyguları yeniden anımsayabilir (Günay, 2006:77-79). Verilen örnekten de anlaşılacağı gibi müzik ruhu ve bedeni yönlendiren bir güç olarak görülebilir. Müziğin, toplum ve bireylerin duygu, düşünce ve yaşantılarını etkilediği ve yönlendirdiği, bu nedenle de toplumun ruh ve beden sağlığı açısından çok önemli olduğu düşünülebilir.

Ülkemizde ve dünyada müzik ve sağlık ilişkisi konusunda birçok araştırmaların yapıldığı, yapılan araştırmalar da ise müziğin, toplumun ruh ve beden sağlığını korumada tedavi amaçlı belirli yöntemler kullanarak uygulandığında etkili olduğu ve bu nedenle de geçmişten günümüze birçok medeniyete hastalıkları tedavi amaçlı kullanıldığı söylenebilir.

4.1. Geçmişten Günümüze Müzikle Tedavi Yöntemleri (Music Teraphy From Then to Now)

Müzikle tedavi, yaklaşık 2500 yıldır kullanılan bir yöntemdir. Müzikle tedavi yöntemi geçmişten günümüze birçok medeniyette kullanılmıştır. Anadolu da kurulan çeşitli medeniyetlerde ve eski Antik medeniyetlerinde de bu yöntemin uyguladığı bilinmektedir.

Bu medeniyetlerde müzik her türlü erdemin kaynağı sayılmış, ruh eğitimi ve arındırmasında kullanılmışlardır. Yüzyıllar boyu filozoflar, hekimler ve müzisyenler müziğin terapisi üzerinde birçok çalışma yapmışlardır. İnsanoğlu müzikle sadece iletişim kurmakla kalmamış, psikolojik tedavi için yardımcı araç olarak kullanmıştır. Bunun sonucu olarak da müzikle tedavi ortaya çıkmıştır.

İlk insanlar, doğada, evrende iyi ve kötü ruhların bulunduğunu, bu kötü ruhların hastalık yaptığını düşünmüşlerdir. Hastalık yapan kötü ruhlardan kurtulmak için danslar ve ritimler aracılığı ile büyücülerden yararlanmışlar, tütsülerle hastalığı uzaklaştırmaya çalışmışlardır. İkel insan müziğin tedavide önemli olduğuna, yöntem ve inançların özellikle müzikteki hüner ve bilgilerin bu konuda faydalı olduğuna inanmışlardır. Müzik, hastanın tedavisinde kötü ruhlarla iletişim kurmak için kullanılmış, tedavi sırasında söylenen şarkılar, yükselen veya alçalan, hızlanan veya yavaşlayan basit ölçüler üzerine kurulmuş, melodiler seçilmiştir. Eski yunanlılar müziği her türlü erdemin kaynağı saymış, M.Ö.400 yıllarında yaşayan 'Platon' müziğin, insanların ruhsal yaşam üzerinde olumlu etkileri olduğunu ileri sürmüştür. Ve yine müziğin Tanrısı olarak bilinen 'Apollo' un insanların sıkıntılarını giderdiği ve neşe verdiği belirtilmiştir. Eski medeniyetlerden eski Mısırda papirüslerde çeşitli hastalıklarda etkili olan müzik türlerine ilişkin bilgi verilmiştir. Eski Çin dede gong sesinin hastalık yapan kötü ruhları kovduğuna inandıkları aktarılmıştır (Altınölçek,1996).

Yine ortaçağ Avrupa'sında ise müziğin çeşitli hastalıklarda kullanıldığı özellikle o dönemde var olan bir örümceğin sokmasından sonra insanların yakalandığı melankoli hastalığının tedavisinde kullanıldığı belirtilmiştir. Kaynaklarda müzik başladığında hastanın ayağa kalktığı ve hareketlilik halini başlattığı ve bunun hastaya iyi

geldiği anlatılmıştır. Buna göre çeşitli müzikler hazırlanarak hastaların tedavi edildiği aktarılmıştır.18. ve19 yüzyılda müziğin tedavide kullanılmasına ilişkin fikirler ortaya konmaya başlanmış,20.yüzyılda bu tedavilerin hak ettiği yere ulaşmaları için gerekli temeller atılmıştır. Bu dönemde okullarda ve hastanelerde müzikle tedavi seansları düzenlenmeye başlanmıştır. Uykusuzluk çeken hastalar için Bolton hastanesinde, saat gibi zemberekle veya motorla çalışan bir müzik kutusu kullanarak tedavi yöntemi geliştirilmiştir. Bütün bunlar gösteriyor ki çok eski çağlardan beri müzik bedensel arınma amaçlı tedavi edici bir araç olarak kullanılmıştır (Çoban, 2005:38-40).

4.2. Türklerde Müzikle Tedavi (Music Therapy Methods of Turks)

4.2.1. Orta Asya Türklerinde Müzikle Tedavi

(Music Therapy Methods of Central Asian Turks)

Orta Asya döneminde kullanılan kopuz veya saz tedavi edici, iyi ruhları çağıran, kötü ruhları kovan önemli bir çalgı olarak kullanılmıştır. Ayrıca Altaylar ve kuzeyinde davullarla hasta tedavisi özellikle 'Şamanlar' tarafından yapılmıştır. Şaman her şeyden önce kendine özgü tekniğiyle bir trans ustası sayılmış, davul çalarak ruhları hükmü altına alan ve hastalara şifa dağıtılan büyük kişi olarak görülmüştür (Somakçı, 2003:131-140).

Daha sonra İslam dini tesiriyle 'Baksı' adı altında tedavi eden hekimler Altay, Kaşgar, Kırgız Türklerinde ortaya çıkmıştır. Baksı seans süresince müzik, dans, şiir ile sanatkâr bir biçimde hastaları iyileştirmeye çalışmıştır (Somakçı, 2003:131-140).

4.2.2. İslam Medeniyetlerinde Müzikle Tedavi

(Music Therapy Methods of Islamic Civilisation)

İslam medeniyeti tarihinde özellikle tasavvuf ekolü mensupları müzikle uğraşmış, kullanmış ve savunmuşlardır. (Sufiler)Akli ve asabi hastalıkların tedavi edildiğinden bahsetmişlerdir. Bu dönemde yaşamış büyük İslam âlimleri ve hekimleri Zekeriya ErRazi (854-952), Farabi (870-950) ve İbn-i Sina (980-1037) müzikle tedavide, özellikle müziğin psikişik hastalıkların tedavisinde kullanılmasındaki ilmi esasları ortaya çıkarmışlardır. Farabi 'musiki-ul-kebir' adlı eserinde müziğin fizik ve anatomiyle ilişkisini açıklamaya çalışmıştır (Somakçı, 2003:131-140). Türk Müziği makamlarının ruha olan etkileri Farabi'ye göre şöyle sınıflandırılmıştır:

- Rast makamı: İnsana sefa verir.
- Rehavi makamı: İnsana beka(sonsuzluk fikri) verir.
- Kuçek makamı: İnsana hüzn ve elem verir.
- Büzürk makamı: İnsana korku verir.
- İsfahan makamı: İnsana hareket kabiliyeti, güven hissi verir.
- Neva makamı: İnsana lezzet ve ferahlık verir.
- Uşşak makamı: İnsana gülme hissi verir.
- Zirgüle makamı: İnsana uyku verir.
- Saba makamı: İnsana cesaret ve kuvvet verir.
- Buselik makamı: İnsana kuvvet verir.
- Hüseyni makamı: İnsana sükûnet ve rahatlık verir.
- Hicaz makamı: İnsana alçak gönüllülük verir.

Farabi Türk Müziği makamlarının zaman göre psikolojik etkilerini de şu şekilde göstermiştir:

- Rehavi makamı: Yalancı sabah vaktinde etkilidir.
- Hüseyni makamı: Sabahleyin etkilidir.
- Rast makamı: Güneş iki mızrak boyu iken etkilidir.

- Buselik makamı: Kuşluk vaktinde etkilidir.
  - Zirgüle makamı: Öğleye doğru etkilidir.
  - Uşşak makamı: Öğle vakti etkilidir.
  - Hicaz makamı: İkinci vakti etkilidir.
- İbn-i Sina, Farabi'nin eserlerinden çok yararlandığını ve hatta musikiyi de ondan öğrenerek tıp mesleğinde uyguladığını ifade etmiştir (Somakçı, 2003:131-140).

4.2.3. Selçuklu ve Osmanlılarda Müzikle Tedavi (Music Therapy Methods of Seldjuk and Ottoman)

Türklerde ilk ciddi tedavi Osmanlılarda görülmekle birlikte Orta Asya da Anadolu öncesi zamanda Baksı denilen Şaman müzisyenler tarafından çeşitli hastalıklar için kullanılmıştır. Hala bu faaliyetlerini sürdüren Baksı'lar Orta Asya Türkleri arasında yaşamaktadır. İbni Sina'nın etkileri Osmanlı döneminde de sürmüştür. Osmanlı sarayında saray hekimi 'Musa Bin Hamun' diş hastalığı ve çocuk psikolojisi hastalıklarını iyileştirmede müzikle tedavi yöntemi uygulamıştır. Ayrıca Enderun hastanesinde çocuk yaştaki talebelerin müzikle tedavi edildiği belirtilmiştir.

Hekim başı Gevrek Zade Hasan Efendi 'Emraz-ı Ruhaniye'yi Negama-ı Musikiye' adlı eserinde çocuk hastalıklarına hangi makamın iyi geldiğinden şöyle bahsetmiştir:

- Irak makamı: Çocuktaki menenjit hastalığına faydalıdır.
- Isfahan makamı: Zekâ, zihin açıklığı verir. Soğuk algınlığı, ateşli hastalıklarda faydalıdır.
- Zirefkend makamı: Felç ve sırt ağrısına iyi gelir.
- Rehavi makamı: Baş ağrılarına, burun kanamasına, felç ve balgam hastalıklarına.
- Büzürk makamı: Beyin, kulunç ağrıları ve kuvvetsizliğe iyi gelir.
- Zirgüle makamı: Kalp, beyin, mide ve karaciğer hastalıklarına iyi gelir.
- Hicaz makamı: İdrar yolu hastalıklarına iyi gelir.
- Buselik makamı: Kalça, baş ve göz ağrılarına iyi gelir.
- Uşşak makamı: Ayak ağrılarına ve uykusuzluğa iyi gelir.
- Hüseyini makamı: Karaciğer, kalp hastalıklarına iyi gelir.
- Neva makamı: Bluğ çağına ulaşmış çocuğa, kalça ağrısına, gönül sevincine iyi gelir.
- Müzikle tedavi yöntemleri Selçuklu ve Osmanlı hekimleri tarafından da tatbik edilerek 18. yüzyıla kadar getirilmiştir (Somakçı, 2003:131-140).

Türk- İslam medeniyetlerinde müzikle tedavi için birçok hastane kurulmuştur. Bunlar:

- Nureddin Hastanesi
- Amasya Darüşşifası
- Kayseri Gevher Nesibe Tıp Medresesi
- Divriği Ulu Cami ve Darüşşifası
- Süleymaniye Tıp Medresesi ve Şifahanesi
- Fatih Darüşşifası
- Edirne II. Bayezid Darüşşifası
- Enderun Hastanesi (Çoban, 2005:s.51-58)'dir

Sonuç olarak İslam medeniyetlerinde müzikle tedavi yöntemlerinin hastalıkları iyileştirmede kullanıldığı, bu konuda birçok gelişme sağlandığı ve çeşitli araştırmalarla bunun faydalı olduğunun tespit edildiği söylenebilir.

4.3. Ülkemizde ve Dünyada Uygulanan Müzikle Tedavi Yöntemleri ve Çalışmaları (The Methods and Research of Music Therapy Which is Used in our Country and in the World)

Dünyada müzikle tedavi eğitimi açısından birçok gelişme olmuştur. 1991 yılında Norveç'te Müzikle Tedavi Eğitimi ile ilgili "Norveç Müzik Akademisi" altı aylık bir program başlatmıştır. Bu program daha sonra açılacak olan "müzikle tedavi" programına hazırlık olmuştur. Günümüzde müzikle tedavi programı Norveç Müzik Akademisinde yüksek lisans (master) programı olarak varlığını sürdürmektedir. Norveç Müzik Akademisindeki Müzik Terapi mastır programında öğrencilerin bir senelik müzik ve sağlık programını tamamlamaları istenmektedir. Bu programdan mezun müzik terapistleri haftada bir gün müzikten faydalanarak hayat kalitesini arttırmayı sağlayacak sahada pratik çalışma yapmaktadırlar. Bu saha çalışmasında müzik terapistleri engelli çocuklarla, tutuklularla, huzurevindeki yaşlılarla ya da psikiyatrik hastalar ile çalışabilmektedirler.

Yine Letonya da 1998 yılında Mirdza Paipere Liepaja Almanya'dan aldığı destek sayesinde pedagoji akademisinde ilk müzikle tedavi kursunu düzenlemiştir. Daha sonra 2003 yılında Rigas Stradina Üniversitesinde tıp fakültesine bağlı tam zamanlı "sanat terapisi" mastır programı açılmıştır.

İngiltere de ise 1974 yılında Nordoff-Robbins Londra'da müzikle tedavi merkezi kurmuştur. Bu merkezlerde ilk çalışmalar öğrenme güçlüğü olan çocuklar ve yetişkinlerle, ruh sağlığı yerinde olmayan kişilerle ilgili olarak yapılmıştır. Çalışma alanları okul öncesi okullar, fiziksel engelli ve nörolojik hastalıkları olan çocuk ve yetişkin merkezleri, yaşlılar, işitme problemlili kişiler için merkezler ve hapishanelerdir. 1990 yılından beri müzikle tedavi konusunda İngiliz yazarlar tarafından pek çok yayın yapılmıştır. Müzikle tedavi 1997 yılında tıbbi tamamlayıcı ve devlet tarafından onaylanan bir meslek haline gelmiştir. Günümüzde altı eğitim merkezi bulunmaktadır.

Ayrıca Norveç, Letonya, İngiltere, Brezilya, Arjantin, Japonya ve Türkiye de müzikle tedavi dernekleri kurulmuştur. Bunlardan bazıları:

- Neuquen Müzik Terapistleri Derneği (Arjantin)
- Associação Gaúcha de Musicoterapia, (Brezilya)
- TÜTEM ve TUMATA (Türk Musikisini Araştırma ve Tanıtma Grubu) (Türkiye) The Association of Professional Music Therapists-APMT (İngiltere)
- Japanese Music Therapy Association (JMTA) (Japonya)
- Sanat terapisi derneği (Letonya)

Son yıllarda müzikle tedavi alanında bilimsel çalışmalar yapılmış, Avustralya'ya yeni gelmiş göçmen öğrencilerin sınıf davranışlarına etkisini ortaya koymak amacıyla kısa süreli bir müzikle tedavi programı uygulanmıştır. Çocukların dışa vurdukları hiperaktivite ve agresif davranışlarda anlamlı ölçüde azalma görülmüştür. Ayrıca ayakta tedavi edilen pediatrik onkoloji hastalarında müziğin etkisi belirlenmeye çalışılmıştır. Ayakta tedavi gören lösemili çocuk hastalara kendi kontrolleri için hastane ziyaretlerinde müzikle tedavi uygulanmış ve Parasempatik HRV parametreleri müzikle tedavide, yalnızca müziksiz dinlenmeye göre çok daha düşük bulunmuştur.

Portekiz'de yapılan bir çalışmada, yarı açık cezaevinde bulunan hırsızlık, soygun, silah ve uyuşturucu taşıma, cinsel taciz ve cinayet gibi suçlardan tutuklanmış 15-18 yaş arası gençlerde hip hop müziğin etkisi araştırılmıştır. Çalışmaya katılan gençlerin çoğu hip hopun en çok sevdikleri müzik türü olduğunu söylemiş ama bunun yanında Çigan, techno ve rock müzik sevdiklerini de açıklamışlardır. Bu çalışmada

müzik, genç yetişkin katılımcılara farklı bir bakış açısı kazandırmıştır. Ayrıca gençlerin kimseyi tehdit etmeden daha güvenli hareket etme ve kendilerini daha kuvvetli ifade edebilmelerine neden olmuştur. Bunun yanında gençlerde kendi davranışlarını kontrol altına alma ve verilen uyarıcılara doğru tepki verme gözlenmiştir (Uçaner, B. Öztürk, B.). Nörolojik sorunları olan depresyon hastalarında da müziğin olumsuz duyguları ortadan kaldırdığı tespit edilmiştir (Çoban, 2005:163).

Türkiye’de ise üniversitelere bağlı tıp fakültelerinde, özel hastanelerde ve özel merkezlerde fizik tedavi ve rehabilitasyon, kalp-damar cerrahisi, onkoloji, nöroloji, çocuk psikiyatrisi, psikiyatri, algoloji, dahiliye, kadın doğum vb. bölümlerde Türk Müziği ile tedavi çalışmaları uygulanmaya başlamış, bu çalışmalar büyük önem ve hız kazanmıştır.

2007 yılında Ege Üniversitesi Hastanesi Onkoloji bölümünde kanser hastaları üzerinde müziğin kimyasal tedavi yan etkilerine ve kaygı düzeylerine etkisi araştırılmıştır. Araştırma sonucunda hastalar müziğin dinlendirdiğini, rahatlattığını, huzur verdiğini, hoşlarına gittiğini, mutlu ettiğini, zevk verdiğini, kendilerini özel ve önemli hissettirdiğini, dikkatlerini hastalıktan, tedaviden ve ortamdaki uzaklaştırdığını, hayal kurmalarına yardım ettiğini, ortamı daha katlanır duruma getirdiğini belirtmiştir.

Yine başka bir çalışmada 2007 yılında Gazi Üniversitesi Algoloji Bölümünde ağrılı hastalarda Türk Müziği ile tedavinin etkinliği araştırılmıştır. Araştırmaya bel, boyun ve baş ağrısı çeken 20 hasta katılmıştır. Hastalara terapi öncesi ve sonrası ağrı derecesi sorulmuş ve ağrı şiddeti (0 ile 10 arasında) verbal numerik skala (VNS) ile değerlendirilmiştir. Hastaların ağrı dereceleri arasında müzikle tedavi öncesi ve sonrasında anlamlı bir fark çıkmıştır. Ayrıca terapi öncesi ve sonrasında hastaların ACTH ve kortisol stres hormon düzeyleri incelenmiştir. Hormon testlerinde de müzikle tedavi sonrasında anlamlı olarak azalma (%40) tespit edilmiştir (Uçaner, B. Öztürk, B.).

5. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS)

Toplumun ruh ve beden sağlığı açısından önemlilik taşıyan müzikle tedavi yöntemlerinin, 2500 yıllık bir geçmişe sahip olduğu, batıda ve Türk İslam dünyasında büyük ilgi gördüğü, müzikle terapide ülke müziklerinin etkilerinin hastalığın çeşidine göre çeşitli makamlar ve uygulama şekillerinin dikkat çektiği, ayrıca müziğin toplumları etkilemede her zaman büyük bir güç olması ile hastalıkları tedavi etmede geçmişten günümüze birçok faydalar sağladığı söylenebilir. Müzikle tedavi yöntemlerinin toplum üzerindeki yararlı etkilerinin bu konuda yapılan araştırmalar sonucunda ortaya çıktığını, bu açıdan bakıldığında müziğin toplumun ruh sağlığını onarma, yapılandırma ve güçlendirme yönünden büyük katkılar sağladığı düşünülebilir.

Ülkemizde uygulanan müzikle tedavi yöntemlerinin yaygınlaştırılmasının, akademik kurumların bu konuda eğitim vermesinin, dünyada uygulanan çeşitli müzikle terapi programlarının işler hale getirilmesinin ve bu konu ile ilgili derneklerin açılmasının ülkemizdeki müzikle tedavi yöntemlerinin geliştirilmesine ve uygulanmasına olanak sağlayacağı düşüncesiyle önerilebilir.

Müzikle tedavi yöntemleri çok eski medeniyetlerde uygulanmaya başlanmış, gelişmiş uygulama alanlarında değişiklikler yapılarak günümüze kadar gelmiştir.

Belirli bir süre kullanımı kısıtlı olan müzikle tedavi yöntemlerinin son yıllarda tıp biliminde büyük ilgi gördüğü ve alternatif tedavi olarak kullanıldığı söylenebilir.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Somakçı, P., (2003). Sosyal Bilimler Enstitüsü "Türklerde Müzikle Tedavi" Dergisi 15.sayı 2003/2 s. 131-140.
<http://sbe.erciyes.edu.tr/dergi/sayi_15/07>(20.02.2010).
2. Uçan, A., (1994). "Müzik Eğitiminde Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar" Ankara: Müzik Ansiklopedisi yayın evi. s.18.
3. Şenocak, E., (2005). "Müziğin İnsan Yaşamındaki İşlevi" Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü Müzik Sempozyumu, Kayseri: s.270-273,276-277.
4. "Müzikle Tedavi" <http://gridergi.8k.com/psikoloji/muzik.htm>.
Erişim Tarihi, 28.03.2009
5. Altınölçek, H., (1996). "Müzikle Tedavi ve Antik Dönemde Uygulanması"<<http://www.muzikdersi.com.>>(05.02.2010).
6. Günay, E., (2006). "Sosyolojiden Müzik Kültürüne Bir Bakış" İstanbul: Bağlam Yayıncılık. s.77-79.
7. Öztürk, B. ve Uçaner, B., (2008). "Türkiye de ve Dünyada Müzikle Tedavi Uygulamaları"
<<http://oc.eab.org.tr/egtconf/pdfkitap/pdf/641.pdf>>(18.02.2010).
8. Çoban, A., (2005). "Müzikle Terapi", İstanbul: Timaş Yayınları. s.38-39-40-51-58-163.